No 1789 | 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 10 MAART.

AMSTERDAM, 9 Maart.

In de zitting van gisteren heeft de Tweede Kamer een aanvang gemaakt met te beraadslagen over het *ontwerp van wet tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen*. Dat voorstel doet een belangrijken greep in de algemeene wet tot regeling van de waterschappen, eene wet, die door art. 191 der Grondwet wordt vereischt, die door de ingelanden vurig wordt gewenscht, maar die nog lang zal kunnen uitblijven, dewijl het Ministerie van Binnenl. Zaken nog slechts werkzaam is aan het inzamelen der bouwstoffen, noodig om de wet op de waterschappen te kunnen voorbereiden. In afwachting derhalve van de algemeene wet op de waterschappen heeft het gouvernement, ter voorziening in vele ongelegenheden, eenige strafwetgevende bepalingen betrekkelijk de waterschapsbesturen voorgedragen.

Het onderwerp is een der moeijelijkste. Wie is zoo vreemd in het vaderland, dat hij niet verscheidene besturen kent als zoovele Augias-stallen, waarin de loop der tijden allerlei misbruik heeft ingevoerd, dat ten koste der ingelanden en tot schade hunner dierbaarste belangen, leeft, brast en verkwist? Daarbij komt nog dat de waterschap in volslagen staat van anarchie leeft. Dat daaraan een einde komt, zulks vordert zoowel het publiek belang van den Staat, als het bijzonder der ingelanden. Maar juist om de anarchie, waaraan deze gewigtige aangelegenheid ten prooi is geworden, als om de verscheidenheid der tegen elkander in strijd verkeerende veelvuldige gewigtige belangen, is het moeijelijk de wet der waterschappen tot eenige beginselen te brengen. Daarom kunnen wij 't niet anders dan goedkeuren, dat de regering, in afwachting der algemeene wet, tracht door partiëele regeling, zoo veel mogelijk te voorzien in het ongerief der bestaande leemten. Verre van daarin een bezwaar te zien, gelijk sommige sprekers, die gisteren het ontwerp bestreden, meenen wij dat deze manier van wetgeving verkieslijk is. Eene algemeene wet van beginselen, in logiesch verband opgemaakt, staat doorgaans zeer schoon op het papier; maar stuit in de praktijk niet zelden op onoverkomelijke moeijelijkheden. Men schept geene nieuwe toestanden. De wetgever kan alleen partij trekken van het bestaande, en trachten daaraan eene rigting te geven. Dat doel nu kan het best bereikt worden door partiëele verbeteringen aan te brengen, waar zij noodig zijn. En door die partiëele verbeteringen komt men allengskens, en van zelfs, bijgestaan door de ervaring, tot eene algeheele regeling, die niet zal zijn gegrond op eene misschien niet in praktijk te brengen theorie, maar op proefondervindelijke gegevens.

't Is maar jammer dat het gouvernement de partiëele verbetering slechts voor de waterschappen heeft noodig geacht; en die voor het onderwijs en armbestuur als absoluut verwerpelijk wil doen doorgaan. Zij was voor de twee laatste aangelegenheden des te meer wenschelijk, [illegible] waarde te boven gaan.

Het ontwerp der strafwetgevende magt der waterschapsbesturen heeft drie afdeelingen, welke even zoo vele hoofdpunten regelen.

De eerste, betreffende de strafbepalingen tegen overtreding van keuren of verordeningen van politie of daarmede gelijkstaande voorschriften, door de besturen van waterschappen krachtens hunne bevoegdheid gemaakt of te maken, deze eerste afdeeling vindt genoegzaam geen bezwaar bij de algemeene beraadslaging. De diskussie loopt voornamelijk over de twee volgende afdeelingen.

De tweede namelijk verleent de magt aan Gedep. Staten, om, bij onwil of verzuim van besturen van waterschappen, de vereischte werken te doen uitvoeren.

De derde tracht de regeling te verzekeren van waterschapsbelangen, twee of meer provinciën gemeenschappelijk rakende, met de beslissing aan den Koning op te dragen, die, den Raad van State gehoord, in een met redenen omkleed besluit door het *Staatsblad* openbaar te maken, bepaalt wat te doen pligt is.

Tegen deze twee afdeelingen hebben verscheidene sprekers in te brengen, dat zij der onafhankelijkheid en zelfstandigheid der waterschapsbesturen zullen schaden, dat zij of verkorting van eigendomsregt zonder geregtelijk vonnis, of oplegging van belasting zonder toestemming van ingelanden zullen kunnen veroorzaken. Deze en dergelijke beschouwingen golden bij de heeren Anemaet, Wintgens, van Lijnden, Mackay en Schiffer.

Het ontwerp wordt warm verdedigd door de heeren Gevers Deynoot, Dommer van Poldersveldt en van Akerlaken, die weinig of geen bezwaar zien in de twee laatste afdeelingen. Met der daad, de onafhankelijkheid en zelfstandigheid der waterschapsbesturen blijft daarbij genoegzaam in haar geheel. De tusschenkomst der Gedeputeerde Staten en des Konings zal zich voornamelijk bepalen tot gevallen, waar een scheidsregter noodig is tot regeling van verschil. Men wil daarvoor een administrative regtsmagt ingesteld hebben. Ons dunkt dat de Gedep. Staten daartoe allezins voldoende zijn, en dat geen ander kollegie meer waarborgen zou aanbieden. En wat de interventie des Konings betreft in verschillen tusschen twee of meer provinciën hangende, eene uitspraak van den Staatsraad tot administratieve regtsmagt verheven, zou goed kunnen werken, maar niet beter dan de beslissing des Konings, na den Raad van State gehoord te hebben, op gronden die het *Staatsblad* zal moeten openbaar maken.

Men heeft te dezer gelegenheid van centralisatie gesproken. Wij zien niet op welken grond dat hier te pas kan komen.

Ten slotte [illegible] wij aan, dat dewijl er slechts sprake is van [illegible] dat is van geldelijke belangen, wij in de regeling der aangelegen zaak zouden kunnen berusten, zelfs al hadden de grieven der bestrijders eenigen grond. In quæstien van geldelijk belang staat de regtvaardigheid natuurlijk op den voorgrond, en kan de quæstie van invloed slechts achter aan komen. Misbruik is daarbij; gelijk bij elke andere regeling, mogelijk; maar in den regel niet te verwachten, dewijl de beslissing openbaar wordt met de gronden, waarop zij genomen is. Boden de Gedeputeerde Staten, of de koninklijke tusschenkomst geen genoegzamen waarborg; de openbaarheid zou aanvullen, wat daaraan ontbreekt.

Geheel anders is zulks gesteld met de groote zedelijke belangen, waarin ten naasten bij ieder een partij is; waarin de strikte regtvaardigheid niet mogelijk, maar alleen de distributieve plaats vindt; waarin daarenboven in elk geval de quæstie van invloed zich op den voorgrond dringt, dewijl elk in zijn kring er op uit is, om zijn beginsel geldend te maken.

Aan het slot der zitting heeft de heer van Nierop, die het ontwerp niet bestrijdt, gevraagd of er vooruitzigt is, om spoedig de algemeene wet op de waterschappen te zien voordragen. En in het belang der grondeigenaren vraagt hij in de tweede plaats, of de ingelanden bij de algemeene wet persoonlijk aansprakelijk zullen worden gesteld, dan of die aansprakelijkheid zal worden beperkt bij den grond, waarop de [illegible]

De beraadslaging wordt heden voortgezet. De minister van Binnenlandsche Zaken zal antwoorden.

Wij meenen in een paar vorige artikelen het aanhangig wetsontwerp ter regeling van het armbestuur in zijn aard en strekking te hebben gekarakterizeerd: de *pligt* tot onderstand bij de »Kerkgenootschappen;" het *regt* over het armbestuur bij de regering, d. i. de uitvoerende magt, maar de uitoefening van dat gezag grootendeels bij den raad der gemeente.

Naar onze zienswijze evenwel rust de pligt tot ondersteuning van hulpbehoevenden geenszins op hen, wien die ondersteuning ten pligt is gemaakt door het besproken wetsontwerp.

De band van het maatschappelijk leven omvat alle leden der maatschappij, armen en rijken. En even gelijk de behoeftigen, die niets te verliezen hebben, verpligt zijn mede te werken tot verdediging van de regten en eigendommen der meervermogenden, zoo is het de wederkeerige pligt van dezen broederlijk te zorgen, dat niemand van gebrek omkome. Op die wederkeerigheid van waarborg berust de menschelijke zamenleving, welke men Staat of Maatschappij noemt, en die zonder dat een onding zijn zoude. Volgens deze beschouwingen is de behoeftige derhalve, afgescheiden van alle hoogere konsideratien, armlastig bij de maatschappij, die hem hulp verschuldigd is ten gevolge van haar eigen wezen en bestaan, en die het grootste belang er bij heeft, dat hij niet tot wanhoop gedreven worde. Deze drangredenen gelden vooral binnen de gemeente, waar de behoeftige woont, en waaraan hij met de sterkste van alle banden is vereenigd. Bij de *burgerlijke gemeente* moet dus, naar onze zienswijze, in de eerste en voornaamste plaats, de armlastigheid gezocht worden.

Dit beginsel gold tot op heden in alle vorige wetgevingen, zoowel in het praktiesch middeleeuwsch regt, als in de meer wijsgeerige legislatie van na 1795. Ook in de besprokene wetsvoordragt is, ofschoon zeer bedektelijk, het gemeentelijk armbestuur geroepen, om, *waar 't kerkelijk armbestuur te kort schiet*, te hulp te komen.

Wat is er nu van die andere besturen van *kerkelijken* aard?

Ook op dezen rust de *pligt* tot het verleenen van onderstand, maar niet in dien algemeenen zin, als waarin de burgerlijke gemeente daartoe verpligt is. Kerkelijke verordeningen, testamenten, of andere stichtingsbrieven hebben den kring bepaald, binnen welken de kerkelijke of partikuliere liefdadigheid zich moet bewegen. Wat daarbuiten ligt, komt ten laste van de *algemeenheid*. Het bestuur zelf beslist, zoo als dit zeer goed in art. 51 gezegd wordt, *op zijne eigene zedelijke verantwoordelijkheid en zonder beroep*, over de aanvraag van onderstand. Maar wanneer nu de behoeftige, die, volgens art. 43, *bij zijne diakonie armlastig is*, door deze niet wordt erkend, of om andere reden wordt afgewezen, moet die man dan van gebrek omkomen, zonder dat de *gemeente* verpligt zij hem te helpen? Het kerkelijk bestuur kan, en dit is *juist*, niet gedwongen worden om hem te ondersteunen. En nu *mag* dit niet geschieden door het burgerlijk bestuur, volgens art. 45, dan alleen voor die behoeftigen, die tot eene gezindte behooren, welke geene eigene diakonie heeft! Dit is immers geheel in strijd met het zoo dikwijls gepredikt beginsel, dat de Staat geene Roomschen, Protestanten, Israëlieten, maar alleen Staatsburgers kent! Die Staatsburgers hebben ook in zake van armen-onderstand dezelfde aanspraak, zooals zij in materie van belastingen dezelfde verpligtingen hebben. Een kerkelijk armbestuur moet in zijne regten niet belemmerd worden; maar de behoeftige moet niet het slagtoffer kunnen zijn van verkeerde beslissingen, zonder hooger beroep genomen.

Op de burgerlijke gemeente berust dus in de eerste plaats de armenlast.

Maar nu heeft de Godsdienst zich uit andere [illegible] verleenen van onderstand [illegible] broeders en zusters is er in [illegible] naarmate zoodanig »Kerkgenootschap" meer uitbreiding verkregen heeft, is er ook meer zorg besteed om die bedeeling op eenen gelijkmatigen geregelden voet te doen plaats hebben. Zoo hebben zich in ons, om zijne weldadigheid ten allen tijde zoo beroemd, vaderland, tallooze kerkelijke armbesturen en stichtingen gevormd, waarvan de belangrijkheid verreweg grooter is dan die der administratien van de algemeene armen der gemeente. Op vele plaatsen — en daar is het armwezen niet het slechtste bestuurd — is het algemeen armbestuur naauwelijks bij name bekend en verrigt niet veel meer anders, dan de korrespondentie over de buitenbedeelingen te houden en arme reizigers te herbergen, wat trouwens bij de politie thuis behoort. Daar wordt de armenzorg dus bijna geheel gedragen door de »Kerkgenootschappen," welke daarin voorzien, hetzij door de inkomsten hunner bezittingen, hetzij door subsidiën, waarbij de burgerlijke gemeente het kerkelijk armbestuur, naar mate van zijne behoefte, te gemoet komt.

Vergissen wij ons niet, dan komt die toestand het naast bij hetgeen wij in zake van armbestuur [illegible] wenschen.

Erkenning van het beginsel, dat de *gemeente* in de eerste plaats bezwaard is met den last harer behoeftigen. Van dien last neemt zij op zich al wat louter administratief is en naar buiten werkt; maar zij laat de eigenlijke bedeeling zeer gaarne over aan de respektieve besturen, welke beter dan het gemeentebestuur in staat zijn, den zedelijken zoowel als den ligchamelijken toestand der behoeftigen te verbeteren. En in plaats van zelve belangrijke sommen voor onderhoud of kostbare werkinrigtingen uit te geven, schenkt zij subsidie aan de besturen, die subsidie noodig hebben en van die noodzakelijkheid, volgens hunne jaarlijksche rekeningen en begrootingen, doen blijken.

Wij zijn het geheel eens met den heer Mr. H. J. van der Heim, waar hij zegt, in het Februarij-Nommer van den *Gids*, blz. 164:

»Van oneindig veel invloed, zoowel op den physieken als zedelijken toestand der arbeidende klasse, is de woning. In de meeste landen van Europa, in Engeland, Frankrijk, Zweden, Duitschland en België, heeft men sedert eenige jaren op dit punt de aandacht gevestigd, — in ons vaderland is nagenoeg niets daarvoor gedaan.«

Te meerdere reden hebben wij dan ook om de ernstigste opmerkzaamheid onzer stadgenooten te vestigen op het streven van eene Vereeniging, onder den naam van Salerno tot stand gekomen, welker doel men in het onderstaand prospektus omschreven vindt:

„AMSTERDAM, Februarij 1853.

»M.

»Innige overtuiging, dat door het verbeteren van de woningen der mingegoeden eene hoogst nuttige rigting aan de weldadigheid zou gegeven worden, vermits niets zoo zeer het welzijn eener natie bevordert als huiselijke deugd, die vooral door eene goede huisvesting bevorderd wordt, heeft de ondergeteekenden bewogen eene poging te wagen bij hunne stadgenooten om eene Vereeniging tot stand te brengen, die zich ten doel stelt, goede, in plaats van slechte woningen aan de minvermogende klassen hier ter stede te verschaffen, volgens de bepalingen van het nevensgaand koncept-reglement.

»Wij achten het niet ongepast aan die Vereeniging den naam van *Salerno* te geven, wegens den roem, dien de Geneeskundige School, reeds in de elfde eeuw aldaar gevestigd, zich verwierf door hare voorschriften ter bevordering van de gezondheid.

»De groote behoefte aan gezonde huisvesting, het aanzienlijk getal perceelen, dat zal moeten verbeterd worden, om velen te kunnen helpen aan deze eerste vereischte van een gezond huiselijk leven, deden ons besluiten, elk ingezeten, die helpen kan en wil, uit te noodigen, ons de hand te reiken om mede te werken aan de bevordering van het welzijn onzer mingegoede medeburgers.

»Ten einde die medewerking zoo algemeen mogelijk te maken, wilden wij het Lidmaatschap zoowel voor het verleenen van jaarlijksche bijdragen als voor het nemen van aandeelen, die hunnen waarborg vinden in de te koopen en te herbouwen perceelen, verkrijgbaar stellen.

»Hoezeer het wenschelijk is, dat de Vereeniging in haar streven geholpen worde door een groot aantal bijdragen, is het echter onze meening dat zij alleen dan krachtig zal kunnen werken, wanneer vele aandeelen geplaatst worden.

»Het kapitaal der aandeelen is genoegzaam verzekerd door de waarde der perceelen, die er voor worden aangekocht en op gepaste wijze ingerigt, terwijl deskundigen de verzekering geven, dat de in het reglement als maximum bepaalde uitdeeling op juiste berekening is gegrond.

»Met vertrouwen, Stadgenooten! doen wij een beroep op uwe menschlievendheid om eene bron te stoppen, waaruit zooveel ziekte en ellende opwelt. Wij vleijen ons dat gij ons niet zult teleurstellen, maar dat gij zult helpen aan het oprigten eener Vereeniging, die niet zal falen in hare uitkomsten, maar even heilzame vruchten zal dragen als soortgelijke Vereenigingen elders, in en buiten ons Vaderland, hebben opgeleverd.

»Zoo aan onze verwachting wordt beantwoord, en er voor eene som, wordt deelgenomen, die toereikend is om met uitzigt op goed gevolg het werk te beginnen, zullen wij de aandeelhouders oproepen om het reglement vast te stellen, en daarmede onze taak als geëindigd beschouwen.

»Jhr. Mr. W. E. J. Berg van Dussen Muilkerk.
»Dr. E. C. Buchner. A. ten Cate JAz. Prof.
»J. van Gelse. Mr. J. Heemskerk Az. Jos. Jitta.
»Mr. J. Pinner. Prof. P. H. Suringar. Mr.
»A. de Vries. E. van Wensen."

Wij wenschen opregtelijk aan deze *Vereeniging* toe, dat zij wel moge slagen, in hare pogingen, en hopen dat zij te dien einde de krachtdadigste ondersteuning moge vinden bij allen, die belang stellen in het lot der arbeidende klasse.

De *Emancipation Belge* bevatte onlangs een belangrijk artikel over de onlangs uitgegeven *Heliand*, dat door ons bij de vertaling eenigzins verwerkt, met belangstelling door velen zal gelezen worden. Zij zegt nagenoeg als volgt:

Het gebruik der heidensche schrijvers op de middelbare scholen heeft sints eenigen tijd in Frankrijk aanleiding gegeven tot zeer levendige woordenwisselingen. Zij, die, schier tot overdrijving toe, staande houden, dat op letterkundig gebied de vorm alles is, verlangden, zonder eenig voorbehoud bijna, dat de modellen der heidensche oudheid werden beoefend; anderen daarentegen, die meer naar den inhoud en de gedachten zagen, wilden aan de schrijvers der ongewijde oudheid eene mindere plaats in het onderwijs hebben toegekend.

Wanneer men in aanmerking neemt het misbruik, dat er in verschillende tijden van de heidensche schrijvers is gemaakt, wanneer men bedenkt hoe de anders zoo verlichte eeuw van Lodewijk XIV, geen gevoel had dan voor de klassieke kunst, zelfs zoo ver gaande, dat men niets geschikter vond om christelijke denkbeelden ingang te doen vinden, dan de fabelvormen des heidendoms, terwijl men de meesterstukken der gothiek uitkreet voor barbaarsch; — wanneer men dit alles nagaat, dan zal men moeten erkennen, dat de quæstie over de waarde of onwaarde der klassieken, gelijk ze in onze dagen weder is opgevat, als zeer belangrijk is te achten.

Doch men moet hier de uitersten weten te vermijden en de waarheid niet te kort doen. Het is bewezen, dat de Grieksche en Latijnsche talen in een goed opvoedingssysteem niet gemist kunnen worden, en dat men, om die talen grondig te verstaan, zijn toevlugt moet nemen tot hare oudste bronnen, tot hare volmaaktste voorbeelden. In de ongewijde oudheid vindt men deze vereischten vereenigd.

Het zou ongetwijfeld de voorkeur verdienen, indien men, met inachtneming dezer twee vereischten, zich tot christelijke bronnen kon bepalen; want, hoe men de zaak ook wende, altijd zullen de heidensche schrijvers, wat de opvoeding betreft, veel, zoowel wat den inhoud als wat de vorm betreft, te wenschen overlaten.

Een der geschiktste middelen om het nadeel te weeren, dat er ontspruit door het lezen der heidensche schrijvers, bestaat daarin, dat men den oorsprong der mythologische denkbeelden aantoone, en het duidelijk make hoe de waarheid verholen ligt onder de bedekking van de fabel, en hoe meermalen, zelfs achter de grilligste verdichtselen, een diepe zin is verborgen.

Van dien kant vooral verdient de Germaansche oudheid alle aandacht. Haar mythologische symboliek is niet alleen zeer verschillend van die van Griekenland, zoodat ze vooreerst den nadeeligen invloed niet heeft op den geest van de Grieksche fabelleer; maar men zal ontwaren, dat ze dieper zin heeft, de algemeene verschijnselen der natuur ernstiger opvat, en vooral, dat ze van den oorspronkelijken toestand des menschen en der maatschappij, onder de schors harer verdichtselen de treffendste herinneringen heeft bewaard, en zelfs een voorgevoel van het Christendom.

Wij schroomen niet te zeggen, dat deze studie al te lang verwaarloosd is. Zoo zou b. v. het dichtstuk de *Nibelungen* en in zijn geheel en op menige uitgezochte plaats kunnen strekken, om de Grieksche fabelleer te verbeteren; terwijl het te gelijk allerbelangrijkst is voor de studie der taal en den germaanschen geest in 't algemeen.

Om den heidenschen geest uit onze studien te weeren moet men modellen bezitten, die een geheel anderen en volmaakter geest hebben; maar die modellen moeten evenzoo de zuiverste bronnen bevatten, voor de taal en de literatuur. De Christelijke modellen, deze voordeelen in zich vereenigende, mogen van de studie niet worden uitgesloten.

De germaansche oudheid biedt ons ook onder dit opzigt kostbare stukken aan. Wij willen hier alleen melding maken van den *Heliand*. Dit gedicht uit de tijden van Karel de Groote, schetst in *twaalf duizend* verzen de geschiedenis van onzen Heer, met al de eenvoudigheid van het Evangelie, met een geur van antieke poëzy, die hoogst merkwaardig is, wijl ze volstrekt geen gemeenschap heeft met de klassieke vormen. Het is eene wezenlijke Messiade, zonder navolging altijd van Homerus, die in het werk van Klopstock maar al te zeer den boventoon heeft.

De *Heliand* (Heiland, Verlosser) is het eerst uitgegeven door Grimm, naar twee handschriften door hem ontdekt te München en te Londen. Het tijdschrift de *Katholiek*, heeft, in een zijner Nommers voor 1852, een belangrijk verslag en uittreksels van bovengenoemd gedicht medegedeeld. De heer van den Hove is de schrijver dezer bijdrage. Hij stelt zich voor het gansche werk met eene vertaling in het licht te geven, en dan tevens te bewijzen dat de *Heliand* een oorspronkelijk Nederlandsch dichtstuk is, en niet, gelijk sommigen meenen, afkomstig uit Westfalen.

Het gisteren door ons medegedeelde berigt omtrent het gebeurde te Appeltern, was letterlijk overgenomen uit de *Gelderlander*, *N. Nijm. Ct.*, welke naam verzuimd was daaronder te plaatsen.

Heden namiddag zijn in eene, door den voorzitter der Kamer van koophandel en fabrieken alhier belegde vergadering van stemgeregtigde deelhebbers in de Nederlandsche Handel-Maatschappij, gekozen tot kommissaris, de heer H. Croockewit, tot dusverre kommissaris-plaatsvervanger bij de gezegde Maatschappij, en tot kommissaris-plaatsvervanger, de heer staatsraad F. van der Oudermeulen, respektievelijk in de plaats der heeren staatsraad H. C. van der Houven en J. Kooij, zijnde de eerste overleden, en hebbende de tweede voor zijne betrekking bedankt.

Heden nacht ontstond er brand op den zolder van een huis in de Lijnbaansteeg, veroorzaakt door het vallen der vonk van eene lamp op eenige oude kleederen. Door middel van twee spuiten was men binnen een uur den brand meester, die slechts eenige schade aan dak en vloer heeft toegebragt.

Z. M. heeft benoemd: 1e tot prokureur bij het provinciaal geregtshof van Noordholland en de arrondissements-regtbank te Amsterdam, F. E. Dammers, wonende aldaar; 2e tot mede-direkteur van de Nederlandsche Bank, den heer Jacobus Hermanus Insinger; 3e tot ontvanger der direkte belastingen en accijnsen te Schermerhorn en Zuid- en Noordschermer, den heer A. J. van Stralen; 4e tot ontvanger der dir. bel. en acc. te Born c. a., den heer J. H. Cæsar; en 5e de heeren J. T. Doeland van de Watering en G. Goedkoop, met den 16den dezer, tot officieren van gezondheid der 3de klasse bij de zeemagt; voorts heeft Z. M. den luitenant ter zee der 2de klasse Jhr. P. W. Teding van Berkhout op zijn verzoek, met den 15den dezer eervol uit de zeedienst ontslagen.

Het *Staatsblad* n°. 13 bevat een besluit van den 1 Maart 1853, houdende bepalingen omtrent den loop der linie van toezigt in Zeeland. Dit besluit wordt ook medegedeeld door de *Staats-Courant* van 9 Maart.

Behalve de plaatsen in Groot-Britannie, opgegeven in de *Staats-courant* van den 17 Feb. jl., zijn thans met de kantoren van den Rijkstelegraaf te Amsterdam, Dordrecht, 's Gravenhage en Rotterdam verbonden: Avignon, Lorient, Marseille en Vannes in Frankrijk, Ath Brugelette, Charleroy, Manage, en Tamines in België, benevens zeven en dertig kantoren in Zwitserland.

'S GRAVENHAGE, 9 Maart. Z. M. de Koning heeft tot dienstdoende Hofdame benoemd de freule Heldewier, dochter van den oud-Nederlandschen gezant te Turijn; en tot concierge van HD. paleis te Amsterdam, den heer Roodenburg.

— Den 7 dezer is alhier overleden, in den ouderdom van bijna 72 jaren, de Hoog-Eerwaarde heer Wilhelmus Vet (de Jansenisten-Bisschop van Deventer) pastoor der gemeente van de Clerezie alhier.

— Eene nuttige uitvinding, dezer dagen bekend geworden, verdient wel openbare vermelding. Zij betreft eene *mechanieke muzijk-lessenaar*, dienende voor solisten, die hunne obligaten van het blad spelen. Door een pedaal worden de bladen van het muzijkstuk omgeslagen, zonder dat hij, die speelt, zijne handen heeft te gebruiken, of de hulp van een ander persoon behoeft. Ieder die in de gelegenheid is geweest dezen mechanieken lessenaar te zien, heeft zich van de doelmatige werking daarvan kunnen overtuigen. Hoe groot ook het getal der bladen zijn moge, die achtervolgens gekeerd moeten worden, het werktuig beantwoordt geheel aan het doelmerk. Deskundigen beschouwen deze mechanieke lessenaar als eene belangrijke aanwinst voor toonkunstenaren, vooral voor solisten, daar zij nu op het juiste oogenblik het blad kunnen omkeeren, en hun spel geen oogenblik behoeven te storen, terwijl anderen of te vroeg of te laat, het blad omslaan. De omvang van de lessenaar is niet grooter dan die van eenen gewonen, tot hiertoe gebezigden. Het kunststuk is vervaardigd door den heer L. J. Lefèbre Jr., muzijkmeester te 's Hage.

VENLO, 6 Maart. Gisteren heeft het provinciaal geregtshof in Limburg het vonnis der arrondissements-regtbank te Roermonde bekrachtigd, waarbij de heer J. J. Verhægh, in 1851 burgemeester der gemeente Helden, is vrijgesproken van de vervolging, hem aangedaan wegens verzuim van bij het voltrekken van elf huwelijken, het door de wet op de nationale militie gevorderde attest litt. LL. te hebben doen overleggen, of van de voldoening aan de nationale militie door den bruidegom in de huwelijks-akten, aangiften of afkondigingen te hebben melding gemaakt. Het openbaar ministerie bij gezegde regtbank was van gevoelen, dat art. 200 der aangehaalde wet wel degelijk de overlegging van een bewijs van voldoening aan de nationale militie vorderde, en heeft daarvan bij het geregtshof geappeleerd; doch het hof, in overweging nemende dat het verzuim met geen bedriegelijk inzigt gepaard ging, en dat de ambtenaar de overtuiging had, dat de betrok-

ken bruidegoms werkelijk aan de militie voldaan hadden, heeft den eisch van het openbaar ministerie van de hand gewezen, en het eerste vonnis bevestigd.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 8 Maart.

In deze zitting zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, te weten: een tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen over de dienst van 1852, en een tot wijziging van hoofdstuk IX *B* der staatsbegrooting voor 1853 (postkantoor te Amsterdam).

Nadat de Kommissie voor de Verzoekschriften eenige verslagen had uitgebragt, met welker konklusien zich de Vergadering achtereenvolgens heeft vereenigd, zijn aangevangen de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen. Onderscheidene leden hebben daaraan deel genomen. Zij zullen morgen ochtend ten elf ure worden voortgezet, als wanneer door den Minister van Binnenlandsche Zaken het eerst het woord zal worden gevoerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Maart De *Moniteur* bevat heden niets meldenswaardigs.

— De minister van policie heeft bepaald dat het rondventen van vonnissen der hoven van assises, van roovergeschiedenissen, van beschrijvingen van misdaden enz. verboden is. Het lezen van zulke geschriften, zegt hij, is zonder nut, en kan een heilloozen invloed uitoefenen, op het openbaar onderwijs.

— Voor het monsterbal dat het Wetgevend Ligchaam aan den Keizer en de Keizerin zullen geven, moet ieder Afgevaardigde eene som bijdragen van 700 fr.

— Uit hoofde van het ongunstige weder is de jaarlijksche verplaatsing der troepen eene maand uitgesteld.

— De regering is voornemens geweest een konsul te Brussa te benoemen, in plaats van den konsulairen agent aldaar, doch zij is daarvan teruggekomen, om Abd-el-Kader niet te grieven.

— De heer Rodolphe d'Ornano is benoemd tot kamerheer des Keizers.

— Heden is de elektrische telegraaf regtstreeks tusschen Parijs en Londen voor het publiek opengesteld.

— De werkzaamheden van den spoorweg van Parijs naar Lyon, zijn voorloopig geschorst.

— Het hof van appel te Toulouse heeft, in strijd met de konklusie van den kommissaris der regering, met eenparigheid van stemmen, het vonnis der insurgenten van Bédarieux bekrachtigd, en hen alzoo ter dood veroordeeld.

— Op de vertoogen van den heer Pichon, Fransch konsul-generaal te Smirna, zal de Porte 300,000 piasters aan de door roovers in de omstreken van Smirna gerantsoeneerde Franschen doen toetellen.

— De minister van buitenl. zaken en Vély-pacha, buitengewoon gezant van de Porte, hebben het verdrag Zaterdag ll. omtrent de heilige plaatsen geteekend, waarvan de grondslagen door eene internationale kommissie alhier, waaraan verscheidene Mogendheden deel hebben genomen, reeds vroeger gelegd waren.

MADRID, 2 Maart. De zitting van de Kamer der Afgevaardigden was toegewijd aan het onderzoek der geloofsbrieven. Men verwachtte hevige diskussien, en het gerucht eener verdaging, gevolgd door eene ontbinding, won veel veld; men weet trouwens niet waarom. Immers de regering heeft eene overgroote meerderheid in de Kamer der Afgevaardigden, en in den Senaat kan zij die ieder oogenblik vormen, gelijk nog onlangs, door nieuwe benoemingen.

ENGELAND.

LONDEN, [illegible] groote sensatie wegens [illegible] mail het berigt was ontvangen van de vermindering der opbrengst van de mijnen van Victoria (Australië)

— Zaturdag is aan het ministerie van buitenlandsche zaken een kabinetsraad gehouden, die drie uren duurde.

— De *Monthly Examiner* van 26 Jan. zegt, dat al de berigten, per de *Severn* en verscheidene andere schepen aangebragt, van vermindering van de opbrengst der edele metalen gewag maken. Ook maken partikuliere brieven van Melbourne evenzeer melding van de vermindering der goudproduktie, en zij voegen er bij, dat het gouvernement angstvallig de gevolgen van den toevloed der gouddelvers te gemoet ziet. De berigten per *Sydney*, welke dagelijks verwacht wordt, zullen zekerlijk eenen ongunstigen indruk maken, daar Victoria tot nog toe het rijkste goudgewest van geheel Australië was. Het is ook ligtelijk te begrijpen, dat eene uitputting niet achterwege kan blijven daar, waar 70 à 80,000 gouddelvers zich op één punt te zamen dringen.

— De quæstie van de handels-reciprociteit tusschen de Vereen. Staten en de Britsche kolonien in Noord-Amerika, is in een rapport van den heer Seymour aan de Kamer der Vertegenwoordigers te Washington, zeer uitvoerig behandeld.

De handels-reciprociteit kan niets anders dan voordeelig werken. Tegenwoordig betalen de Canadasche produkten, even als alle andere vreemde voortbrengselen, bij invoer in de Vereenigde Staten, voor zoo ver de hoofdprodukten aangaat, een gemiddeld regt van 23½ pCt. Onder deze produkten zijn begrepen: timmerhout asschen, bergstoffen, meel, wol, steenkolen, gips, levertraan, etc. De regten daarentegen, door Canada op den invoer uit de Vereenigde Staten gesteld, beloopen gemiddeld 12¼ pCt.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Maart. Men schrijft uit Maintz, dat de maker en de verspreiders der ergerlijke spotprenten tegen de katholieke geestelijken, tot 6, 4 en 3 maanden gevangenisstraf zijn veroordeeld.

— Prof. Gervinus, beschuldigd van hoog verraad, is van deze misdaad vrijgesproken; maar daarentegen veroordeeld tot twee maanden vestingstraf, als hebbende door zijne geschriften tot rustverstoring aangezet. Zijne geschriften zullen vernietigd worden.

— Men schrijft uit Frankfort dat men thans niets meer verneemt van eene Bonds-wet op de drukpers.

— De Hamburgsche gezant bij den Bond zal aldaar de 4 vrije steden (de 17e Curie) vertegenwoordigen.

— Men schrijft uit Frankfort dat een aantal Oostenrijksche officieren, die zich daar met verlof ophielden, bevel hebben ontvangen, om zich onmiddellijk naar hunne regimenten te begeven.

— De Zwitsersche konservatieven zouden bij de thans heerschende ontevredenheid onder de bevolking niet ongeneigd zijn eene poging te wagen, om het uitvoerend bewind van den Bondsraad omver te werpen. De radikalen drijven, als altijd, aan tot eene dwaze worsteling met geweld van wapenen.

BERLIJN, 8 Maart. Heden zijn de tolkonferentien begonnen. Zij werden bijgewoond door de afgevaardigden van alle tot het tolverbond en den *Steuerverein* behoorende Staten.

— In de zitting der Tweede Kamer van gisteren is art. 3 van het Wetsontwerp op de grondbelasting met 180 tegen 130 st. verworpen, en, wegens den val het hoofdbeginsel der wet, het voorstel ingetrokken.

WEENEN, 4 Maart. Gisteren middag tusschen 2 en 3 uur, terwijl de lentezon koesterend scheen, verbreidde zich het gerucht, dat Z. M. de Keizer zich aan een der vensters van het verblijf had vertoond. Aanstonds snelden er duizenden naar den lofttuin en verzamelden zich voor de vensters. Toen Z. M. zich daarop werkelijk eenige oogenblikken aan het venster vertoonde, scheen er aan het gejuich geen einde te zullen komen.

— De Keizer bevindt zich thans zoo wel, dat hij reeds in staat is uit te rijden.

— Eenige vaderlandslievende mannen in Moravie hebben, om hun dankgevoel voor het behoud des Keizers aan den dag te leggen, besloten tot het bijeenbrengen van gelden, ter oprigting van een fonds tot ondersteuning van behoeftige werklieden, zonder onderscheid van godsdienst.

— De Aartsbisschop van Milaan heeft aan zijne geestelijkheid de plegtige viering van eene driedaagsche godsdienstoefening voorgeschreven, ten einde de spoedige algeheele genezing van Z. M. den Keizer van den Hemel af te smeeken.

— De graaf van West-Moreland heeft gisteren eene konferentie gehad met den minister van Buitenlandsche Zaken, en heeft hem eene depêche overhandigd van het Engelsche gouvernement, eergisteren aangebragt door een buitengewone kourier. Men veronderstelt dat deze depêche mogelijk in betrekking staat met de quæstie der uitgewekenen, waarover de Oostenrijksche regering in Feb [illegible] met beloften te vrede te stellen [illegible] waarborgen, opdat de openbare rust niet meer verstoord worde door een handvol wezens schuldig aan hoog verraad, en die onder de bescherming der Engelsche wetten het volk verleiden en een wissen dood te gemoet zenden.

— Volgens de *Lloyd* zal het kabinet na de ratifikatie van het handelstraktaat met Pruissen in onderhandeling treden met de Staten van het Italiaansche tolverbond, ten einde hunne toetreding te verkrijgen.

— Men wil, dat te Milaan, twee uit Londen gekomen agenten van Kossuth, elk met 30,000 fr. bij zich, gevat zijn.

— De *Triester Ztg.* meldt uit Konstantinopel, dat de houders van bewijzen van aandeel in de Turksche leening 2½ pCt. schadeloosstelling zullen ontvangen.

ITALIE.

Volgens de *Indépendance Belge* is de Toskaansche leening met gebr. Rothschild nog niet gesloten; wel de Sardinische ten bedrage van 65 millioen fr. in zes termijnen.

Men heeft bij een der gearresteerde opstandelingen een brief gevonden van Mazzini, gedateerd uit Turijn, waaruit men zou moeten opmaken, dat de volksleider zich tijdens de uitbarsting van den opstand te Milaan, niet in Tessino bevond.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 Maart. De Senaat is gisteren vergaderd geweest. Nadat de voorlezing van eenige boodschappen van wege de Kamer was aangehoord, is de zitting opgeheven. De zitting van heden is tegen 3 ure bepaald.

— Men schrijft uit Gend: Een tiental knapen, die zich ll. Donderdag naar de kerk van Ledenberg ter onderrigting begaven, waagden zich op het ijs, om stukjes klein geld daaraf te halen, die een onbekende er op wierp. Het brooze ijs brak onder hunne voeten en allen zonken naar den grond. Met groote moeite werden zij nog gered, op één na, die het leven er bij had ingeschoten.

STADSNIEUWS.

In de 219de Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 11e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N° 9377 *f* 25000, N° 3147 *f* 1500, N° 17378, 10445 en 17250 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 Maart.

BEVALLEN (6 Maart): H. P. Scheepmaker, geb. La Cave, D. — C. S. Rosen, Z. — M. C. Steenman, Z.

OVERLEDEN (5 Maart): B Jaapkens — (6 Maart): S. A. E. Putz, 2 j. — (7 Maart): W. Brouwer, 37 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 8 Maart. Heden zijn verkocht 15 vn. en 25 vn. Maryland, per *Leila*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 9 Maart. Tarwe met weinig handel; 124 ℞ b. Nassaud *f* 280.

Rogge prijshoudend met redelijken handel, verkocht: 123 ℞ Taganrog *f* 190; 122, 124 ℞ Pruiss. *f* 202, 208; 118 ℞ n. Archangel *f* 130.

Garst in den doen: 107 ℞ nieuwe Knobbe *f* 167.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 maten Olie dadelijk 56; in April ek. 56; Oct. 58 £. *Lynzaad* een doen: 107 ℞ Egyptisch *f* 300. *Raapolie* op 6/w. *f* 33½; Vliegend *f* 32½; 1° Mei ek. *f* 32¾, ¼; Sept. *f* 33¾, ¼; Oct. 33½, ¼; Nov. *f* 33½, ¼; Dec. *f* 33¼, ¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 30¼; Vliegend *f* 29¾; 1°. April *f* 29¼, ½; Mei *f* 29¼. *Hennepolie* op 6/W. *f* 39; Vliegend *f* 38.

ROTTERDAM, 8 Maart. Tarwe 161/2 ℞ oude Hoogl. Kleefsche *f* 330 à 160, 162/2 ℞ nieuwe dito *f* 310; 161,2 ℞ nieuwe Bovenl. Ris *f* 285. — Rogge. 146/2 ℞ Fransche *f* 208; 146/2 ℞ nieuwe dito *f* 212; 146/2 ℞ Odessa *f* 184. — Lijnzaad. 110/111 ℞ Calcutta *f* 530.

SCHIEDAM, 8 Maart, Rogge. Verkocht: 144/2 ℞ Reval *f* 218 kont., *f* 220 6 w.; 143/2 ℞ St. Petersburg. *f* 186 6/w. — Moutwijn *f* 15,50; Jenever. *f* 19,00; Amst. Proef *f* 20,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 8 Maart. *Koffij.* Gisteren zijn eenige 100 b. gedaan tot gesouteneerde prijzen. Heden was de handel onbeduidend.

LONDEN, 7 Maart. *Ruwe Suiker.* Schoon er niet veel omgaat, betaalt men echter volle prijzen. Cursried zeer gevraagd tot vorige prijzen. Plantage Ceylan gevraagd voor cons. Native lusteloos.

Talk. Ferm met goede vraag. Fijn YC 44 s. 6 d. ter beurze.

BORDEAUX, 4 Maart. *Voorloop.* De Disponible 3/6 is 50 c. lager gedaan tot 110 fr. 50.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Maart. [illegible] 86¾, 1840/1842 [illegible] 23[illegible]; Binnenl. 3 pc. [illegible] Metalliek 5 pc. 88.

PARIJS, 7 Maart. Fransche 3 pc. 80,85; id. 4½ pc. 104,70; Bank-Aktien 2775, —; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —, —; Spanje 1—3 pc. —; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 45; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 99,30; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 98; Rusland 4½ pc. 102.

LONDEN, 7 Maart. Cons. kont. 99½ a 99⅝; op tijd 99½ a 99⅝; Braz. 103 a 104; 1829/39 102 a 103; Den. 3 pc. 84 a 85; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. 5⅛ a 5⅜; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 11½ a 11¾; Mexiko Nieuwe 25½ a 25¾; Peru 4½ pc. N. 90 a 90½; Uitgest. 66 a 66½; Rusl. 1822, 5 pc. 118 a 120; (N.) 4½ pc. 104 a 104½; Portugal 5 pc. 40 a 41; 4 pc. 38½ a 39⅛; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24 a 24½; 3 pc. 48 a 48½; Coup. cert. 7½ a 7¾; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 66¼ a 66¾; id. 4 pc. 98¾ a 99¼; Venez. 39 a 40; Uitg. 16½ a 17.

BERLIJN, 7 Maart. Schuldbr. 3½ pc. 93; Loten 148¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 92⅛; Loten fl. 500 91¼; Oost. Met. 5 pc. 87¾; Amsterdam zigt 143p, id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 7 Maart. Rusl. Cert. 5 pc 105; Oost. Met. 5 pc. 94½; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc. 40⅜.

FRANKFORT, 7 Maart. Met. 5 pc. 86¼; A 5 pc. 86; 2½ pc. 43½; Bank-Actien 1520; Darmst. Loten fl. 50 86¼; id. fl. 25 32¼; Badensche Loten fl. 50, 69¼; id. fl. 35, 39¼; Nassausche fl. 25, 28; Holl. 2½ pc. 65¼, id. 4 pc. 96⅛; Sardinische 43.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	Rente		8 Maart 4½ u. gebl.	9 Maart 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	65½	65½	a	65 9/16	65 9/16
Dito Dito	3	»	77⅝	77½	»	77⅝	77 9/16
Dito Dito	4	»	96⅜	96⅜	»	96 7/16	96⅜
O. I. Leening 1844	4	»	96⅜		»		
Amortis. Syndic.	3½	»	95⅛		»		
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	»	102		»		
Aand. Holl. S. M.					»		
Obligatien	»	»			»		
Belgie, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	52 13/16	53	»		
Frankrijk, Obligatien	3	»		75½	»		
Spanje Nieuwe	1	»	23⅞	23 13/16	»	24	23 15/16
Dito	3	»		48	»		
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	43⅛	43	»		
Coup. Bewijzen.			7¼	7 3/16	»	7 9/16	7⅜
Amortisable Schuld		»	5 13/16		»		
Portugal te Londen	5	»	40⅞		»		
Dito Dito	4	»	38 15/16	38⅞	»		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	108¾		»		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	107¼	107	»	107⅛	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»			»		
Dito	4½	»			»		
Dito bij *Hope*	4	»	93	93	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	92¼	92¼	»	92 5/16	
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»	105¼		»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»	73¾	73¾	»		
Polen, Certifikaten	4	»		87⅛	»		
Dito Aand. à fl. 500				163	»		
Dito met Lot. » 300					»		
Amerika, Bank-Actiën			4⅞	4⅞	»	4 15/16	4⅞
Pruissen, Aand met Lot. R. 50		*f*			»		
Oostenrijk, Metalliek	5	pCt.	81⅞	81⅞	»	81 15/16	
Dito 1847	2½	»	42 1/16	42⅛	»	42 3/16	
Dito 1851	2½	»	42⅛	42 1/16	»		
Dito 1849	5	»	92 15/16	93	»		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	»			»		
Dito	4	»			»		
Letter B	5	»	92 15/16	93	»		
Aand. met Loting fl. 500		*f*			»		
Nieuwe dito » 250		»			»		
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5	pCt.			»		
Brazilie te Londen 1824	5	»	100⅜		»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Dito £ 200		»			»		
Peru	5½	»			»		
Mexico Nieuwe	3	»	25 13/16	25 7/16	»	25½	
Venezuela à £ 100	3½	»			»		
Grenada à £ 100	2	»	21⅞		»		
Dito Uitgestelde			11⅝	11¾	»	11 13/16	
Ecuador à £ 100		»		4½			

Philad. bij Hope en C°. 5 pCt. 87; Venezuela uitgestelde, 17¼ Grieken 5 pCt. 6¾, 8.

In de hoofdsoorten van Binnenl. en Buitenl. effekten was handel en variatie onbelangrijk, van de laatste echter waren Coup. Certif. Sp. wederom meer gezocht, en 5 pCt. Grieken met veel koopers cirka 2 pCt. hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2¼ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56¾		Livorno	2/m.	*f* 38¾	
,,	zigt	,, 56¾		Napels	,,	,, 81½	
Bordeaux	2/m.	,, 55⅞		Petersburg	,,	,, 1,87	
,,	½/m.	,, 56⅛		Weenen	6/w.	,, 32	
Madrid	3/m.	,, 246		Augsburg	,,	,, 35¾	
Cadix	,,	,, 247		Frankfort	,,	,, 98¾	
Seville	,,	,, 243		Hamburg	2/m.	,, 35⅛	
Bilbao	,,	,, 244		,,	zigt	,, 35 5/16	
Lissabon	,,	,, 41½		Londen	2/m	,, 11,77½	
Porto	,,	,, 41½		,,	zigt	,, 11,85	
Genua	2/m.	,, 46¼		Rotterdam		,, ¼	

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

HELVOET, 8 Maart. Earl of Auckland, (s.) Londen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Graafstroom, van Sinten: 135 b. Bindrrttingen 108 z. Kofij, Jan Smit Czn., 220 kranj. Suiker, Lebouchère en Comp.; 819 kranj. dito, 1830 z. Koffij, 2000 Koehuiden, Gebr. Noltebohm; 913 k. Thee, N. H. M.

RIVIER-VAART.

Rijnhoogte — Arnhem 8 Maart 1 el 5 duim.
Keulen 7 ,, 5 vt. 7½ ,,

Voor de Katholieke Gemeente te Saxen-Gotha is bij de Redaktie ontvangen:

Van P. te R. in navolging van zijnen studievriend A. K. te R. eene coupon groot *f* 12.37½, N°. 14098, waarvan hiervoor	*f* 7.00
Van G. L.	» 5.00
Bedrag der vorige opgave	» 334.04½
Totaal	*f* 346.04½

Voor de Kerk te Christiania:

Van P. te R. in navolging van zijnen studievriend A. K. te R. eene coupon groot *f* 12.37½, N°. 14098, (*zie boven*) waarvan hiervoor . . . . *f* 5.37½

ADVERTENTIEN.

(2710) Heden overleed op 't onverwachtst, in den ouderdom van 60 jaren, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, onze zeer geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw CATHARINA CHRISTINA TEKELENBURG, Weduwe van den Heer LUCAS WOLVERS. Allen die de Overledene van nabij gekend hebben zullen kunnen beseffen hoe smartelijk ons dit verlies treft.

Amsterdam, 6 Maart 1853. — J. DE VRIES. Uit aller naam.

Men gelieve deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Dr. LANG'S Pillen, die reeds sedert 50 jaren in het Zuiden van Duitschland voordeelig bekend zijn, beginnen ook in het buitenland groot opziens te maken; zoo hebben ze zich in Praag door bewerkstelligde genezingen onder de hand zulk eenen roem verworven, dat, daar de verkoop van vreemde medicijnen in Bohemen bij lijfstraf verboden is, de patiënten alle kunsten gebruiken om zich in het bezit der pillen te stellen. Een schilder laat ze zich, tot poeder gestampd, als verfstof toezenden; een Ingenieur weet ze in instrumenten te verbergen die hem toegezonden worden; een Apotheker laat er, voor zich en zijne vrouw, aan familie zenden die aan de grenzen wonende gelegenheid heeft ze binnen te smokkelen enz.

Wij hebben uit de originele Correspondentiën daarvan gezien; — De schilder heet Aug. Hübner, de apotheker, Jos. fr. Duda, de ingenieur, J. Swab. De Brieven zijn alle van 1852.

Men ziet daaruit hoe verkeerd eene wet is die den zieke niet vergunt zijne toevlugt te nemen tot middelen die hem bekend zijn en waarin hij vertrouwen stelt.

Dr. LANG'S Pillen worden voor 75 c. en 1.40 c. in het Verkoophuis en de bekende Dépôts verkocht, de boekjes waarin het gebruik aangewezen wordt voor 10 cents. (2702)

(2684) Bij JOSUÉ WITZ, Boekdrukker en Uitgever te Arnhem is van de pers gekomen en bereids aan de respective Heeren Inteekenaren verzonden, de 2de Aflevering van den 2den Jaargang der **Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie,** getiteld:

Ein Büchlein vom Guten Hirten.

Eine Weinachtsgabe

von

Ida Gräfin Hahn-Hahn.

Ligt ter perse, om, zoodra mogelijk, te worden afgeleverd, het IIIde Deel van den *Historischen Katechismus* oder: Der ganze Katechismus in historisch-wahren Exempeln für Kirche, Schule, und Haus. Von Johan Ev. Schmid, Katecheten an der Ursuliner-Mädchen Hauptschule zu Salzburg — waarmede dit belangrijke werk alsdan compleet zal zijn.

Ten gevolge van den HERDRUK van Pastoor Seiters voortreffelijk werk: *Bonifacius der Apostel der Deutschen.* Nach seinem Leben und Wirken geschildert, welke druk thans voltooid is, ziet de Uitgever zich in staat gesteld, de aangevraagde *Complete* Exemplaren van den 1sten Jaargang der *Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie* te kunnen leveren: terwijl van nu af aan de *Bibliothek* weder even regelmatig zal worden voortgezet als voorheen.

Ter Voor inteekeningen beveelt zich bij voortduring minzaamst aan. DE UITGEVER.

Mede worden door bovengenoemden uitgegeven:

GODSDIENSTIGE TRACTAATJES.

Sedert Januarij 1842 worden geregeld uitgegeven: *Godsdienstige Tractaatjes*, van zedelijk en godsdienstige strekking, uitmuntend geschikt ter uitdeeling onder het volk. Het doel der Eerw. Schrijvers dezer *Tractaatjes* was steeds, om de Eerw. Heeren Geestelijken en andere Godsdienstvrienden in staat te stellen, door de milde verspreiding dezer populaire geschriftjes, bij de mindergegoede klasse, eenen godsdienstigen echt Kerkelijken geest aan te kweeken, en haar te helpen behoeden tegen de verleiding van die Protestantsche genootschappen, welke er thans meer dan ooit op uit zijn, door laster en logenachtige geschriften, Katholieken tot afval van hun geloof over te halen.

De inteekenprijs op de *Godsdienstige Tractaatjes* is pr. jaargang of 12 maandelijksche Afleveringen *f* 2.25 *oningenaaid*, en *f* 3.45 *ingenaaid* in een net gedrukten, gekleurden omslag. De respective Inteekenaren ontvangen jaarlijks, ter verspreiding, 120 Exemplaren *Tractaatjes*, die hun per Ex. nog geen 2 Cents kosten. — Gedurende eene geheele eenhand, na de uitgave van ieder N°., zijn ook, *buiten inteekening*, *Godsdienstige Tractaatjes*, ter gratuite verspreiding, bij getallen, te bekomen voor de volgende prijzen:

100 Exemplaren à	*f* 2.50
— Ingenaaid in gekleurden omslag	» 3.50
50 Exemplaren à	» 1.75
— Ingenaaid in gekleurden omslag	» 2.25
25 Exemplaren à	» 1.00
— Ingenaaid in gekleurden omslag	» 1.25

NB. Complete stellen der reeds verschenen 10 Jaargangen, zijn mede, op billijke voorwaarden, verkrijgbaar.

Roomsch-Catholijke Kerkboeken.

LUTKIE EN CRANENBURG, Boek- en Papierhandelaren en UITGEVERS van R. C. EN ANDERE BOEKWERKEN hebben in de laatste zes maanden hun Boekenfonds zoodanig vermeerderd, dat thans het door hen zelven uitgegeven Boekental ongeveer twee honderd soorten beloopt, die allen in hollandschen stijl en spelling en van kerkelijke goedkeuring voorzien zijn. Ofschoon zoo als algemeen bekend is, al hunne boeken reeds uiterst laag genoteerd waren, zoo hebben zij, door fabrijkmatige bearbeiding derzelve in alle soorten van Banden, in de laatste maand de prijzen der meeste weder merkelijk verminderd. Zij zijn in al hunne onderstaande Magazijnen en Dépôts voorhanden, terwijl in hun Magazijn te Amsterdam, (*Nieuwendijk*, H, N°. 222,) van de meeste derzelve de Catalogussen op franco aanvragen, gratis te bekomen zijn.

Bij Lutkie en Cranenburg	(Amsterdam, Nieuwendijk.)
» » »	Rotterdam, Hoogstraat.
» » »	's Bosch.
» » »	Dordr., Voorstraat.
» B Geijer en Comp.	Leyden, Botermarkt.
» P J. van Leeuwen en Zoon	's Hage, Spuistraat.
» » » »	Delft, bij de Markt.
» A. Grijseels en Comp.	Utrecht, bij de Waag.
» Grijseels en Visser	Arnhem, Rijnstraat.
» J. P. J. van Roosendael	Alkmaar, op de Munt.
» G. van Rijzen	Haarlem, Schagchelstraat.
» B. van Kints	Gouda, Zevenstraat.

(2694)

De Drukker en Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis te Amsterdam, vestigt de aandacht der Katholieke geloofsgenooten op de

VASTEN-EN PASSIELIEDEREN,

voorkomende in den onlangs bij hem verschenen bundel

Oude- en Nieuwere Kerstliederen

enz.

Bewerkt door J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Ca. 140 liederen, text en melodiën met orgel- of pianobegeleiding . . . . *f* 3.30

Eerstdaags zal bij hem het licht zien:

ECCE HOMO.

Geestelijk Gedicht door J. van den Vondel . . . *f* 0.05
bij 25 stuks . . . » 0.75

De groote Vondel schreef dit aanloklijk schoon gedicht in 1654, het zelfde jaar, waarin hij met de Predikanten, ter zake hunner afkeuring van zijn verheven treurspel *Lucifer*, in een heeten strijd gewikkeld was.

Als ook:

HARTEBREKER.

Een Kruislied van J. van den Vondel,

waarachter:

GEBED AAN JESUS CHRISTUS

door denzelfden. Te zamen . . . . *f* 0.05
bij 25 stuks . . . » 0.75

Dit gebed schreef Vondel tijdens zijne betrekking in de Bank van Leening, "waar zijne kunstpen, gewoon verhevene gedachten op papier te brengen, zich verledigen mocht, om de panden, daar men den armen of verlegen lieden geld op schoot, te boek te zetten," in het jaar 1665.

Nog is onlangs bij den Uitgever verschenen:

DE KRUISBERG,

door denzelfden . . . . *f* 0.05
25 stuks . . . » 0.75

Deze vier gedichten van den Prins der Nederlandsche Dichters worden gedrukt met sierlijke roode opschriften en lijstjes, en zijn geschikt om in een kerkboek gelegd te worden.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.